

ASIA

Työttömyysturvavalitusten käsittelyn viipyminen

KANTELU

Kantelija on oikeuskanslerille 10.11.2016 osoittamassaan kantelussa arvostellut asioidensa käsittelyn viipymistä työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnassa. Kantelun mukaan lautakunta ei edelleenkään ollut ratkaissut hänen työmarkkinatukipäätöksistä vuosina 2011 ja 2012 tekemiään valituksia. Kantelija oli kertomansa mukaan saanut viimeksi tietoa asioiden käsittelystä heinäkuussa 2014, jolloin hänelle oli ilmoitettu asioiden asiakirjojen olleen kadoksissa ja löytyneen lautakunnan arkistosta. Asiaa käsitellyt lautakunnan notaari oli tuolloin luvannut, että asiat pyrittäisiin käsittelemään mahdollisimman pikaisesti.

SELVITYS

Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunta on antanut asiasta selvityksensä. Jäljennös selvityksestä lähetään kantelijalle tämän päätöksen liitteenä.

RATKAISU

Asiasta saatu selvitys

Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan toimittaman selvityksen mukaan kantelija oli 2011–2012 toimittanut lautakuntaan kolme työmarkkinatukea koskenutta valitusta. Asiat olivat tulleet vireille 31.8.2011, 25.5.2012 ja 20.9.2012. Valitukset oli jaettu lautakunnan notaarin valmisteltaviksi 1.9.2011, 28.5.2012 ja 21.9.2012, minkä jälkeen ne eivät lautakunnan ilmoittaman mukaan ”juuri ole edenneet”.

Selvityksen mukaan notaari on lautakunnalle antamassaan selvityksessä myöntänyt asioiden käsittelyn viivästymisen aiheutuneen hänen virheistään ja huolimattomuudestaan. Hän oli selittänyt viivästymistä muun ohella sillä, että asioiden asiakirjat olivat ”olleet tilapäisesti kadoksissa kahteen eri otteeseen, ensin vuonna 2013 ja uudestaan 2016”. Asiakirjojen ensimmäinen katoaminen oli tapahtunut notaarin käydessä lautakunnan asiakirja-arkistossa selvittämässä kantelijan valitusasioiden mahdollista liittymistä kantelijan aikaisempiin valitusasioihin, jolloin hän oli epähuomiossa liittänyt mainittujen vireillä olleiden valitusasioiden asiakirjat arkistossa

olleisiin kantelijan aiempien asioiden asiakirjoihin. Asiakirjat olivat löytyneet arkistosta kesällä 2014, jonka jälkeen notaari oli kantelussa mainitulla tavalla ilmoittanut asiasta kantelijalle hänelle lähettämässään kuulemiskirjeessä.

Lautakunnan selvityksen mukaan notaari ei ollut saattanut asiakirjojen katoamista lautakunnan johdon tietoon. Asia oli tullut esiin vasta, kun kantelija oli tammikuussa 2016 käynyt lautakunnassa tiedustelemassa valitustensa käsittelytilannetta. Tämän jälkeen asiakirjat olivat lautakunnassa kadonneet vielä toistamiseen ”loppukesällä/alkusyksyllä 2016”. Ne olivat löytyneet notaarin ”etätyöpaikasta”. Lautakunnan mukaan vaikka ”asiakirjojen katoamiseen liittyvä viivästys jätettäisiin huomiotta, asian käsittely notaarivaiheessa on kestänyt muutenkin poikkeuksellisen kauan”, minkä syytä notaari ei ollut osannut lautakunnalle selittää. Lautakunnan mukaan kantelijan valitukset oli ”asian tultua ilmi” otettu ”pikakäsittelyyn” ja ratkaistu 14.12.2016.

Lautakunta on todennut, että asioiden käsittelyn viivästyksessä on ollut kyse yksittäisen virkamiehen laiminlyönneistä, mutta myöntänyt, että myöskään ”työntekijän työsuoritusten valvonta ei tässä tapauksessa ole onnistunut parhaalla mahdollisella tavalla”. Lautakunta on ilmoittanut selvityksessään, että kantelun kohteena oleva tapaus on lautakunnassa ”täysin poikkeuksellinen”, lautakunta suhtautuu siihen ”erittäin vakavasti” ja että lautakunnassa ”kiinnitetään erityistä huomiota siihen, että vastaavaa ei jatkossa pääse tapahtumaan”. Lautakunnan mukaan sen ”vuoden 2017 alusta täysmääräisesti käyttöönotettavan sähköisen asianhallinnan järjestelmän myötä asiakirjojen katoaminen ei käytännössä ole enää mahdollista” ja myös ”asian kulun seuranta lautakunnan sisällä helpottuu”.

Arviointi ja toimenpiteet

Perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa viranomaisessa.

Kysymyksessä olevien kolmen työmarkkinatukivalituksen käsittely työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnassa on kestänyt vajaasta 4 vuodesta 3 kuukaudesta runsaaseen 5 vuoteen 3 kuukauteen. Lautakunnan asiasta toimittamasta selvityksestä ei käy ilmi mitään sellaista, mikä oikeudellisesti hyväksyttävällä tavalla selittäisi tapahtunutta. Asioita ei ole käsitelty lautakunnassa ilman aiheetonta viivytystä. Saadusta selvityksestä ilmenee myös kyseisten valitusasioiden asiakirjoja käsitellyn varsin huolimattomasti, sillä niiden on ilmoitettu olleen asioiden käsittelyn aikana kadoksissa peräti kahteen otteeseen, mikä osaltaan on ollut omiaan viivyttämään valitusten käsittelyä.

Kyseisten asioiden käsittely on kestänyt valittajana asioissa olleen kantelijan kannalta kohtuuttoman kauan. Vaikka lautakunnan ilmoittaman mukaan viivytykset ovat seurausta asiaa valmistelleen notaarin laiminlyönneistä, osoittaa tapahtunut mielestäni vakavia puutteita lautakunnassa vireillä olevien asioiden käsittelyn seurannassa.

Annan työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnalle valtioneuvoston oikeuskanslerista annettun lain 6 §:n 1 momentin nojalla huomautuksen kantelijan valitusten käsittelyn viipymisestä.

Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunta on ilmoittanut antaneensa notaarille 16.12.2016 kirjallisen huomautuksen kyseisten valitusten käsittelyn aiheettomasta viivyttämisestä. Asia ei hänen osaltaan anna aihetta enempään toimenpiteisiin.

Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan selvityksensä liitteenä toimittamista käsittelyaikatilastoista ilmenee, että asioiden käsittelyajat lautakunnassa ovat pidentyneet vuodesta 2011 lähtien. Sosiaali- ja terveysministeriön verkkosivuillaan julkaisemasta työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan tulossopimuksesta 10.1.2017 käy ilmi, että lautakunnalle on annettu käsittelyruuhkan purkamiseksi lisäresursseja ja että ministeriö seuraa säännöllisesti lautakunnan resurssien riittävyyttä ja lautakunnalle asetettujen tulostavoitteiden toteutumista. Kerrotun vuoksi ja koska eduskunnan apulaisoikeusasiamies jo on omana aloitteena selvittänyt lautakunnan käsittelyaikatilannetta (apulaisoikeusasiamiehen ratkaisu 1.2.2016, dnro 4944/2/15), en ryhdy tässä yhteydessä laajemmin selvittämään asioiden käsittelyn joutuisuutta lautakunnassa. Lähetän kuitenkin jäljennöksen tästä päätöksestäni tiedoksi lautakunnan tulosohjauksesta vastaavalle sosiaali- ja terveysministeriölle.

Apulaisoikeuskanslerin sijainen

Kimmo Hakonen

Kansliapäällikkö

Petri Martikainen

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

KÄYNTIOSOITE Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
POSTIOSOITE PL 20, 00023 Valtioneuvosto

PUHELIN 0295 16001
TELEFAKSI 09 160 23975

E-MAIL etunimi.sukunimi@okv.fi
INTERNET www.okv.fi